

TRACTATUS SEPTIMUS.

174

per baptismum remissum sic, non videtur propter illud gratia ad perseverandum necessaria posse negari; præsertim, cum ex Apostolo ad Romanos 5. & ex Tridentino sess. 5. can. 5. nihil damnationis remaneat in his qui per baptismum in Christo Jesu renovantur.

Verum huic difficultati duplíciter potest occurri. In primis dici potest, peccatum quidem originale, & quantum ad culpam, & quantum ad penitentiam, & reatum, per baptismum pentitus auferri, nec Deum postea renatis ad culpam aut penitentiam eternam computare; unde Apostolum ac Tridentinum solum velle, in renatis nihil remanete, quod veram & propria rationem peccati habeat, cum totum id per baptismum tollatur. Cum hoc tamen stare, debitum carenti gratijs actualibus efficacissimis, quibus homo etiam iustus, ob corruptionem ex peccato reliquit, ad vitandum peccatum, ad bonum operandum, ad perseverandum in justitia, semper indiget, per baptismum penitius non esse ablatum, sicut per baptismum non est ablatia infirmitas, quamquam per illum deleta sit iniquitas, ut ait Augustinus secund. de verbis Apostoli. Remanet enim in reatis post baptismum fomes concupiscentiae, ut docet Tridentinum sess. 5. can. 5. Quemadmodum ergo fetus posthumus Patri suo tribuitur, quia ab illo est, mediante semine, quod antequam interierit, reliquit: sic in reprobis regeneratis, permisso peccati, derelictio à Deo, negatio doni perseverantiae, à peccato originali profiscuntur, mediante mali quodam semine, nempe prædicto fomite peccati, in renatis remanente, ac reliquo ex peccato originali, in illis per baptismum sublati.

Secunda solutio præfata difficultatis, tradita est ac fusè explanata 1. parte tract. 5. cap. 3. §. 3. ubi ostendimus peccatum originale, ut est infectio naturæ, esse quidem causam motivam reprobationis hominum, non tamen ut est infectio personæ: unde cum per baptismum tollatur quidem in renatis infectio personæ, quia tamen semper in illis remanet infectio naturæ, ut patet in concupiscentia, quæ cum sit effectus infectionis naturæ, remanet in baptizatis, ut experientia constat; hinc sit, peccatum originale posse in baptizatis reprobis, quamvis illis per baptismum dianissum sit, esse causam reprobationis, subindeque denegationis doni perseverantiae, seu auxiliorum efficacium ad perseverandum.

S. II.

Solvuntur objectiones.

12. Objicies primò contra primam partem conclusionis: Ad finiendam vitam in gratia, sufficiunt gratia ipsa, cum auxiliis eam de lege ordinaria consequentibus, & cause naturales, mortem inferentes? Ergo frustra fingitur aliud speciale donum. Consequens patet, Antecedens probatur. Gratia cum hujusmodi auxilijs est sufficiens ad omnia peccata vitanda per aliquod tempus, intra quod cause naturales, v.g. morbus, intemperies aëris, & similia, possunt inferre mortem: Ergo ad finiendam vitam in gratia, sufficiunt ista.

Respondeo illa omnia assignata sufficiere quidem ad conjungendam mortem cum gratia, tanquam causas per accidens, non vero ut causas per se; quia causa per se est, quæ ex vi propriei causalitatis respicit effectum cuius dicitur causa per se; illa autem quæ in objectione assignantur, non

ordinantur, ex vi propriei causalitatis, ad conjungendam mortem cum gratia; unde cum non sit dicendum, hunc effectum esse casuale & fortuitum, necesse est ponere aliud donum distinctum, quo ita disponantur & præparentur omnes cause, ut tunc mors à cause naturalibus aut violentis inferatur, quando homo existit in gratia.

13. Objicies secundò: Homo habens gratiam, habet jus ad gloriam quæ in gratia, ut fructus in semine, virtualiter continetur, juxta illud Apostoli: *Gratia Dei vita aeterna*: Ergo continuatio gratiæ cum gloria, ex debito, & non ex speciali gratia contingit; subindeque perseverantia faciens conjunctionem gratiæ cum gloria, non est speciale donum, seu specialis providentia, homini habenti gratiam indebita.

Sed nego Consequentiam, licet enim iustus habeat jus ad gloriam, quandiu est in gratia, non tamen habet jus ut usque ad mortem in gratia conservetur, seu ut mors cum gratia conjugatur; cum pro hoc statu, ratione liberi arbitrij, ad bonum & ad malum vertibilis sit. Unde quod quis à Deo protegatur, ut non amittat gratiam, cum adest mors, est maximum & specialissimum donum, & præcipuum predestinationis effectus, sicut è contra quod aliquis permittratur mori in peccato, seu peccatum cum morte conjungi, est ultimus reprobationis effectus; de quo Christus dicebat Joan. 8. *Ego vado & quaretis me, & in peccato vestro moriemini*.

14. Objicies tertio contra secundam partem assertionis: Perseverantia finalis est donum ac beneficium speciale & indebitum. Sed conjunctione gratiæ cum morte, non est donum seu beneficium Dei speciale: Ergo in tali conjunctione donum perseverantia finalis non consistit formaliter. Major patet, Minor probatur. Ad conjunctionem gratiæ cum morte, solum requiritur quod infundatur aut conservetur gratia, & quod mors tunc eveniat: At mortis eventus naturalis est, & gratia infusio aut conservatio est beneficium generale ordinis supernaturalis, ad universalem illius ordinis providentiam spectans: Ergo utriusque conjunctione non est donum seu beneficium Dei speciale ordinis supernaturalis.

Respondeo, concessa Majori, negando Minorem, & ad illius probationem dico, quod licet gratia infusio aut conservatio, secundum se considerata, sit beneficium generale ordinis supernaturalis, ejus tamen infusio vel conservatio, ex intentione quod cum morte conjugantur, speciale donum ac beneficium est; quia hinc conjunctioni gloria infallibiliter annexa est, & ex illius intentione efficaci procedit. Similiter, licet mors, considerata secundum se, & secundum rationem omnibus hominibus communem, non sit donum Dei, sed potius pena peccati, prout tamen est conditio quædam requisita ad habendum statum immobilem in gratia, & ad gloriam obtinendam, datur ex speciale Dei providentia, & est speciale ejus beneficium, sicut & ipsa beatitudo ad quam perducit. Unde Augustinus 13. de civit. cap. 4. *Tantum ens gratia fidei praefit, ut mors quam constat vita esse contraria, instrumentum fieret per quod transiretur ad vitam*.

15. Ad complementum hujus celebris questionis, quæres, an in Angelis & primis parentibus in statu innocentiae, necessarium fuerit speciale Dei donum seu auxilium ad perseverandum?

Respondeo affirmative: Augustinus enim 12. de civit. cap. 9. exp̄s docet, Angelos bonos, qui

in dilectione Dei perseverant, accepisse à Deo maius aliquod auxilium, quā mali qui cedērunt, ait enim: *Istis mala voluntate cadentibus, illis amplius adjuti, ad eam beatitudinis plenitudinem, unde se nunquam caelos certissimi fierent, pervenerunt*. Neque potest maius illud adjutorium, bonis Angelis concessum, de certa scientia, quā Angelis beatiorū sunt se nunquam lapsuros, interpretari, ut contendit Jansenius. Nam ut recte ait Estius in 2. dist. 41. §. 13. *Si hoc adjutorium quo beati Angelii dicuntur amplius adjuti, esset ipsa beatitudo, sensus redideretur ineptus, scilicet Angelis collatum fuisset beatitudinem, quā ad beatitudinem pervenirent*.

Possent etiam in ejusdem veritatis confirmatione plures adduci rationes, sed quia de hoc egimus in tractatu de voluntate Dei cap. 4. §. 7. ita quam insinuat D. Thomas 3. contra Gent. cap. 155. in præsenti sufficiet: Omne quod est de se variabile, ad hoc ut figuratur in uno, indiger auxilio alij agentis immobili: Sed liberum arbitrium in Angelis, & in primis parentibus, erat mobile, ac vertibile de bono in malum, ut infelix eventus sat ostendit: Ergo ut firmarentur in bono, & in eo infallibiliter perseverarent, speciale Dei auxilio indigebant. Unde Augustinus concione 2. in Psalmum 32. loquens de bonis Angelis, sub nomine & figura celorum, sic ait: *Nec ipsi firmatatem sibi propriam praeficerunt, verbo Domini cœli firmati sunt, & spiritu oris ejus omnis virius eorum*. Idem docet Gregorius Magnus lib. 25. moral. cap. 8. ubi de Angelis ait, *Aliis cadentibus, ad standum alij solidati peribentur*.

16. Dices primò: Augustinus de corrept. & gratia cap. 11. & 12. exp̄s docet quod Adam per liberum arbitrium perseverare poterat, & quod ut veller perseverare, Deus in ejus reliquerat arbitrio: Sed illud non dicitur reliquum arbitrio, vel fieri per liberum arbitrium, quod fit tantum ex gratia speciali, sive ad quod requiritur speciale auxilium: Ergo in doctrina Augustini, Adam in statu innocentiae non indigebat auxilio speciali ad perseverandum; quod servata proportione, etiam de Angelis dicendum est.

Respondeo quod quando D. Augustinus affimat Adamum per liberum arbitrium potuisse in bono perseverare, solum intendit declarare facilitatem quam habebat perseverandi in bono, ratione doni integratæ, perfectè subiectientis partem inferiorum superiori, & superiorem Deo, ac prohibentis omnem rebellionem, seu motum inordinate concupiscentia. Unde ibidem cap. 11. sic ait: *Ille non opus habebat adjutorio quod implorat sancti, cum dicunt, video aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis mea &c. quoniam in eis caro concupiscit adversus spiritum, & spiritus adversus carnem, atque in tali certamine laborantes ac periclitantes, dari sibi pugnandi vincendique virtutem per Christi gratiam possum. Ille vero nullarixat a seipso adversus seipsum tentatus, in illo beatitudinis loco, sua secundum pacem fruebatur*. Unde D. Thomas prædicatum Augustini testimonium, quod est præcipuum Jansenianæ doctrinæ fundamentum, sibi objiciens 2. qu. 132. art. 4. sic respondet: *Ad secundum disendum quod Augustinus dicit in libro de corrept. & gratia: Primo homini datum est, non ut perseveraret, sed ut perseverare posset per liberum arbitrium, quia nulla corruptio tunc erat, qua perseverandi difficultatem praberet*. Ex quibus patet quod Augustinus prædicto loco solum intendit excludere a statu innocentiae necessitatem specialis auxiliij sanantis infirmatatem naturæ (quale in nobis requiritur ad perse-

verandum) non tamen specialis auxiliij figentis ac firmantis liberi arbitrij vertibilitatem.

17. Dices secundò: Domum perseverantiae erat debitum connaturaliter homini in statu integritatis & innocentiae: Ergo non erat speciale Dei donum seu beneficium. Consequentia liquet, Antecedens probatur. Omni formæ in suo subjecto non impeditæ, debetur concursus ad id quod ex natura sua exigit: Sed gratia habitualis in homine integræ, erat forma ex natura sua exigens perseverantiam & firmitatem, nullumque quantum ad hoc patientis impedimentum, sicut patitur in homine lapsi, ob rebellionem concupiscentiae: Ergo ei debetum erat, titulo connaturalitatis, auxilium ad perseverandum.

Respondeo negando Antecedens, & ad illius probationem, data Majori, nego Minorem; licet enim gratia habitualis in homine integræ, non patetur, sicut in homine lapsi, impedimentum quod sui conservationem, ex parte rebellionis concupiscentiae proveniens; erat tamen obnoxia impedimento consistente in liberi arbitrij mobilitate & vertibilitate, ut constat ex supra dictis.

18. Ex dictis haec tenus de necessitate gratiæ ad bene operandum, & perseverandum in bono, intelleges, neminem, quantumvis justum & sanctum, debere in proprijs liberi arbitrij viribus confidere, sed in sola spe gratiæ cœlestis inniti. Unde sacrilega est hæc Gentilis Philosophi vox: *Det vires Dei deo, animum aquam mihi ipse parabo; sicut & ista Pelagi in epistola ad Demetriadem: Spirituales avias nullus prater te conferre poterit. In his ergo fore laudanda es, in his merito ceteris preferenda es, quæ nisi ex te & in te esse non possunt. Unde Pelagi non immerito aratoribus Ägypti comparantur, nam ut ait Seneca, *Nemo aratorum in terra Ägypti calum respicit*, quia non à cœlo, syderumque influxu, nec ab imbris, sed à sola Nili inundatione, agorum fecunditatem expectant, tandem illorum spes è suo flumine, veluti numine pendula, solo non cœlo; cœno, non Deo, innititur, juxta illud Poëtæ:*

*Terra suis contenta bonis, non indigamercis,
Aut Iovis, in solo tota est fiducia Nilo.*

Non dissimiliter etiam Pelagiani, Semipelagiani, & quicumque, vel naturæ, vel Philosophiæ, vel propriæ industria, aut liberi arbitrij viribus, non divina munificentia, aut gratia efficacitati, bonum virtutis, & opus salutis tribuant, dici possunt in cœlum nunquam oculos attoller, unde nobis venit auxilium; sed cœnose naturæ adhærentes, in ea veluti aratores Ägypti, totam fiduciam ponere. Quare de illis dicitur Isaïa 30. *Va filij desertores, habentes fiduciam in umbra Ägypti sperantes auxilium in fortitudine pharaonis. Ägyptus homo, & non Deus; caro & non spiritus, & Dominus inclinabit manum suam & coruet auxilium & cadet cui præstatur auxilium simulque omnes consumentur.*

CAPUT X.

De divisione gratia.

1. *G*ratia primò dividi potest in increatam & æternam, & creatam ac temporalem. Prima est æterna Dei dilectio, quæ gratia dilexit nos in ordine ad gratiam & gloriam, ut docet D. Tho-